

7-вариант   II бүлөк
Бэйрэм көннөр

1) Көн саен шулай: Зөһрә мәктәптән йөгереп кайта да стенада эленеп торган календарь каршына килә. 2) Кесәсендә йөргән кечкенә кызыл карандаш белән календарьның бүгенге битен буйый башлай. 3) Кызылга буялган битләр көннән-көн арта бара. 4) «Бишле» алган көннәрдә генә буйый ул календарьны. 5) Әмма көн саен «бишле» алып кайта Зөһрә. 6) Кайбер көннәрдә икешәр, өчәр «бишле» куюлар эле. 7) Кызыл белән язылган календарь битләре - бэйрэм көннәре бит.

8) Бүген Зөһрә, уку елы башлангач, беренче мәртәбә календарьга кагылмады.
9) Ул бүген беренче тапкыр «икеле» алып кайтты. 10) Бөтен сыйныф аптырады: дәрестә бирелгән мәсьәләләрнең берсен дә дәрәс чишә алмады Зөһрә.

11) Икенче көнне дә шул ук хәл кабатланды. 12) «Икеле» алмаса да, Зөһрә дәрестә берни аңламый утырды. 13) Өйгә кайткач, математика китабын алып, бүгенге мәсьәләләрне чишеп, тикшереп карады. 14) Дәрәс жавап таба алмады.

15) Урамда күрше кызлары белән уйнап йөргәндә дә, башыннан шул хисап гамәлләре китмәде. 16) Чишә алмаган мәсьәләләрне Зөһрә тагын өйрәнәп карарга булды. 17) Шуңа күрә уеннан иртәрәк керде. 18) Чисенеп, әнисе тирәсендә иркәләнеп- назланып алгач, үз бүлмәсенә барып, өстәл артына утырды. 19) Математика дәрәслеген беренче битеннән өйрәнә башлады. 20) Кагыйдәләрне исенә төшерде, онытыла башлаган мисалларны, мәсьәләләрне тагын бер мәртәбә чишеп карады. 21) Шулай ул өйрәнелми калган кагыйдәгә дә килеп җитте. 22) Кинәт Зөһрәнән зихенендә ниндидер якты, бәхетле нурланыш барлыкка килде, ул, үзенен ачышыннан очынып китеп, кулларын чәбәкләп куйды. 23) Тиз-тиз генә дәфтәрләрен актарып, менә ничә көн инде баш бирми жафалаган мәсьәләләрне эзләп тапты, аларны «ә» дигәнчә чишеп тә атты.

24) Икенче көнне Зөһрә хисаптан берьюлы ике «бишле» алды. 25) Берсен кагыйдәләрне дәрәс сөйләп, аңлатып биргән өчен куйды Гөлсинә апасы. 26) Икенчесе өй эшен дәрәс эшлэгән өчен куелды.
(Г. Гыйльмановтан)

2. Ирен гармониясенә буйсынган сүз кулланылган жөмләне күрсәтегез.

- 1) Кызылга буялган битләр көннән-көн арта бара.
- 2) Әмма көн саен «бишле» алып кайта Зөһрә.
- 3) Ул бүген беренче тапкыр «икеле» алып кайтты.
- 4) Бөтен сыйныф аптырады: дәрестә бирелгән мәсьәләләрнең берсен дә дәрәс чишә алмады Зөһрә.

3. Күчерелмә мәгънәдәгә сүз кулланылган жөмләне күрсәтегез.

- 1) Көн саен шулай: Зөһрә мәктәптән йөгереп кайта да стенада эленеп торган календарь каршына килә.
- 2) Кызылга буялган битләр көннән-көн арта бара.
- 3) Шуңа күрә уеннан иртәрәк керде.
- 4) Икенчесе өй эшен дәрәс эшлэгән өчен куелды.

4. 1 - 7 нче жөмләләрдән **ясалма сыйфатны** табып языгыз.

5. 1 - 10 нчы жөмләләрдән **тәртип санын** табып языгыз.

6. 8 нче жөмләдән рус теле аша кергән **Европа алынмасын** табып языгыз.

7. 4 нче жөмләдән **туры тәмамлыкны** күчереп языгыз.

8. 1 - 10 нчы жөмләләрдән **синтетик иярченле кушма жөмләнең номерын** языгыз.

9. Түбәндәгә жөмләдә барлык тыныш билгеләре номерланган. **Тиддәш аергыч арасына** куелган тыныш билгесенең номерын языгыз.

Кинәт Зөһрәнең зихенендә ниндидер якты, 1 бәхетле нурланыш барлыкка килде, 2 ул,³ үзенен ачышыннан очынып китеп, 4 кулларын чәбәкләп куйды.⁵

10. 20-26 нчы жөмләләрдән **кире сүз тәртибе** кулланылган жөмләнең номерын языгыз.